

Συλλογή της Νομολογίας

Υπόθεση C-298/16

Teodor Ispas
και
Anduța Ispas κατά

Directia Generală a Finanțelor Publice Bihor

(αίτηση του Curtea de Apel Cluj για την έκδοση προδικαστικής απόφασης)

«Προδικαστική παραπομπή – Γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης – Δικαίωμα χρηστής διοικήσεως και δικαιώματα άμυνας – Εθνική φορολογική ρύθμιση προβλέπουσα το δικαίωμα ακροάσεως και το δικαίωμα ενημερώσεως στο πλαίσιο φορολογικής διοικητικής διαδικασίας – Απόφαση περί βεβαιώσεως του φόρου προστιθέμενης αξίας εκδοθείσα από τις εθνικές φορολογικές αρχές χωρίς να παρασχεθεί στον φορολογούμενο πρόσβαση στα στοιχεία και στα έγγραφα επί των οποίων στηρίχθηκε η εν λόγω απόφαση»

Περίληψη – Απόφαση του Δικαστηρίου (τρίτο τμήμα) της 9ης Νοεμβρίου 2017

1. *Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Αρχές – Δικαιώματα άμυνας – Σεβασμός τους στο πλαίσιο των διοικητικών διαδικασιών – Περιεχόμενο – Όρια*
2. *Δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Αρχές – Δικαιώματα άμυνας – Σεβασμός τους στο πλαίσιο των διοικητικών διαδικασιών – Φόρος προστιθέμενης αξίας – Απόφαση περί βεβαιώσεως του φόρου κατόπιν διαδικασίας φορολογικού ελέγχου και καθορισμού της βάσεως επιβολής του φόρου – Υποχρέωση παροχής στον φορολογούμενο προσβάσεως στα στοιχεία και στα έγγραφα επί των οποίων στηρίχθηκε η εν λόγω απόφαση – Όρια*

(Οδηγία 2006/112 του Συμβουλίου)

1. Βλ. το κείμενο της απόφασης.

(βλ. σκέψεις 26, 27, 35)

2. Η γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης περί σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας έχει την έννοια ότι, στο πλαίσιο εθνικών διοικητικών διαδικασιών για τον έλεγχο και τον καθορισμό της βάσης επιβολής του φόρου προστιθέμενης αξίας, οι ιδιώτες πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ζητήσουν να τους γνωστοποιηθούν τα στοιχεία και έγγραφα τα οποία περιέχονται στον διοικητικό φάκελο και τα οποία έλαβε υπόψη η δημόσια αρχή προκειμένου να εκδώσει την απόφασή της, εκτός εάν σκοποί γενικού συμφέροντος δικαιολογούν τον περιορισμό της προσβάσεως στα εν λόγω στοιχεία και έγγραφα.

Στο πλαίσιο διαδικασίας φορολογικού ελέγχου που αποσκοπεί στο να εξακριβωθεί κατά πόσον οι υποκείμενοι στον φόρο συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις τους στον οικείο τομέα, είναι θεμιτό να αναμένεται από αυτούς να ζητήσουν πρόσβαση στα εν λόγω έγγραφα και στις εν λόγω πληροφορίες, ώστε, εφόσον παραστεί ανάγκη, να παράσχουν εξηγήσεις ή να εκθέσουν τις απόψεις τους έναντι

αυτών της φορολογικής διοίκησης. Ωστόσο, ο πραγματικός σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας απαιτεί να υπάρχει πραγματική δυνατότητα προσβάσεως στα εν λόγω έγγραφα και τις εν λόγω πληροφορίες, εκτός εάν σκοποί γενικού συμφέροντος δικαιολογούν τον περιορισμό της προσβάσεως αυτής. Συναφώς, στο πλαίσιο διαδικασίας φορολογικού ελέγχου και καθορισμού της βάσης επιβολής του ΦΠΑ, τέτοιοι περιορισμοί, που προβλέπονται από την εθνική νομοθεσία, μπορούν ειδικότερα να αποσκοπούν στην προστασία των απαιτήσεων περί εμπιστευτικότητας ή επαγγελματικού απορρήτου τις οποίες ενδέχεται να θίγει η πρόσβαση σε ορισμένα στοιχεία και έγγραφα.

(βλ. σκέψεις 33, 34, 36, 39 και διατακτ.)